

HÁRMAS-KÖRÖS

ITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési árak:

Negyedévre 20 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:

STEFÁN BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi utca 2.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett közlünk.

Krisztushoz - emberek!

A világ legnagyobb jelentőségű eseményét hirdette 1934. év előtt az a rendkívüli csillag, amely ott a bellehemi istálló fölött a Megváltó születését adta hírül — a pogányság és bűn sötéttségében évezredek keresztül gyötrődő emberiségnek. Nagyobb, fontosabb és jelentősebb esemény még nem történt a sáros földleken!

Az *Ég üzent a földnek*: ne féljétek, nagy örömet hirdetek nektek.

Ilyen esteje nem volt még a világnak.

Isten megújította művét: Ádám ivadékaira ráüzött — az isteni irgalom és megbocsátás ballehemi csillaga.

Az angyal éneke, ez az égi jó hír átsüvített a világon: emberek örvendeztetek, mert a *világ Megváltója megszületett nektek*. Igen, *megszületett nektek királyoknak*, hogy örök igazságaital vezessen benneteket az arakodás és népboldogítás néhez ulján.

Megszületett nektek bölcseneknek hogy agyalok és lelkeitek kétélyeik az örök világosság és abszolút igazság sugaraival eloszlassa.

Megszületett nektek koldusoknak, kiknek vállára súlyos gondok nehezülnek, hogy példájával ürelmet, kegyelmével erőt, áldásával jobb életet fakasszon számotokra.

Megszületett mindnyájunknak, hogy az ember teremésének és élésének végcélját megismerlette — Isten fiaikhoz illő életmóddal készüljünk az Örök Isten jutalmára és boldogítására.

Dicsőség magasságban Istenek, — *Békesség a földön a jóindulatu embereknek* — hangzik föl a Szeretet ünnepe szász és száz milliók ajkáról. Hívok és hitetlenek karácsonyestén a kisdéd Jézus jászolya mellé állanak, pillanatnyilag elűnik a mindennapi élet ezer gondja, elesitülnek az egyén, a család, a társadalom nehéz kérdései és dermedt kételyei, az emberiség valahoggy ráeszmél közös származására, közös végcéljára, az összelarozandóság nagy tudatára.

A világ komor durvaságát, hazug bűnözését — a szeretet melege, az irgalmasság jólékony keze vállalja fel.

Az a kis tehetetlen, szóztalan kisdéd — megalázza az emberi kevelységet, enyhíti a társadalmi különbségeket, térdre kényszeríti az eszében, vagyonában elbizakodott embert.

Tanítása — örök érvényű parancs és irányjelző mindenkire és minden korszakra nézve: Szeresd Istenedet minden felett, minden erődből és felebarátodtól, mint tenmagadat!

Nem mennydörgés és villámlás között jelentette ki e fölséges isteni tanokat, hanem mosolygó gyermek, majd megértő és segíteni akaró testvér alakjában, hogy el ne fussunk, meg ne rellgjünk, hanem valamenynyien értesüljünk az Isten jószágáról, irgalmáról, igazságairól és szeretetéről.

Földi élete, példája, tanítása, jóvendőlései, csodái, szenvedései és feltámadása — történelmi megdönthetetlen bizonyíték arról, hogy az a bellehemi kisdéd — szerény emberi alakban maga a hatalmas Isten.

Ezt ismerve, tudva és álérezve nem botránkozunk az istálló sivárságán és kiellenségén, hanem az isteni szeretet és alázat e csodás lény megerősít hitünkben, erőssé tesz a küzdelemben — Krisztus követésében!

És csak szánhatjuk azon szerencsétlen testvéreinket, akik fásult lélekkel, sorvadt idagekkel, sivár, vérszegény hitbéli felkészültséggel — rohannak el a karácsonyest lélekemelő, sziveket nemesítő, örömhullámokat fakasztó esendje és áhíltata mellett.

Szaladnak a világ élvezete és öröme után s mérget kapnak. Lázasan kusznak a modern kultúra magas hegyesucsaira, hogy annál inkább lássák az emberiség nagy nyomorát, ziláltságát, gyűlölködését és magatehetetlenségét.

A modern hitetlen ember paradicsoma — aranykulcsra nyílik és azok a kevesek is, akik bejárnak az eldorádóba, hamarosan beleulálnak, megcsömör-

lenek — a mérges gyümölcsök és szodoma-almák bűnös élvezetétől.

A vallásos krisztusi életmód termeli ki az igazi életörömet, a lelkiismeretes, kölelességteljesítő, hűséges és áldozatos családapák és családanyák derűs lelkü lömegét.

Egyedül a bellehemi kisdéd tanít meg bennünket keresztény módon élni és nyugodni, lizta lelkiismerettel örülni.

A katolikus magyarság a karácsony szent estélyén zokogó szízzel, igazságért epedő és jobb jóvendől szomjuhozó lélekkel eseng utánnad — kisdéd Jézusunk. Nyomorultabbak, szomorubbak és elhagyatottabbak vagyunk, mint valaha.

Láljuk, mert saját nyomorúságunkon megtanultuk, hogy e gyűlöletbe borult és örökké viaskodó, koldus emberi társadalmon nem segíhet más, csak Te — a szeretet- béke- és áldás Istene.

Karácsony éjjelén az emberi bűnözés és hitlelzen elfajulás bántó harsogása között — szívzörongva várjuk az égi hírnök jó hírel: Békesség a földön a jóakaratu embereknek. Várjuk és követjük jószándékkal hitednek fénylő csillagát, hogy bevilágíson az minden magyar lelkébe és elvezessen bennünket Hozzád: az irgalom, megbocsátás, szeretet és boldogság örök kutforrásához.

Szilveszter est

a komoly megilletődés ideje. Alig van alkalmasabb idő a visszatekintésre, mint épen a haldokló esztendőnek utolsó perceiben. Más évek bucsut intő pillanataiban is meghatottan mereng el az ember tizenkét elmúlt hónap öröme — bánatán, de mai mérlegkészítésünket különösen súlyossá teszi az a körülmény, hogy vizsgáló tekintetünk az idek viszontagságos 1934-es év temetésén önkéntelenül is husz évre száll vissza: a magyar történelem legdicsőbb és legszomorubb husz esztendőjére.

És ha most a suhanó idővel elbeszélgetve felújítjuk husz év vértanui szenvedéseinek és emberfeletti küzdelmeinek emléket, azért tesszük, hogy az elmúlt husz év tanulságából s átszendedett küzdelmeiből eligazító fény gyuljon ki a reánk virradó új év feladataira.

Hogy mégis élünk, hogy az elmúlt husz esztendő alatt hiába kongatták feletünk a lélekharangot: az Istentől nyert életerőnk nagyszerű ébredésének köszönhetjük.

Amikor egy óriási világégés fenyegetett, amikor az ezeréves ország rombadőlte fölött bus magyar fájdalom zilálta lelkünket és most, midőn egy új háborus viharfelhő vonult át feletünk — ezekben a sorsdöntő napokban végre nekünk árva magyaroknak is felnyílt a szemünk. Beláttuk, hogy mit jelent az, és mi vár arra a nemzetre, amelynek éljában és eszközeiben kizárólag anyagi

szempontok vezetnek. Megkondult bennünk harangja a riadó lelkiismeretnek, hogy a magyar holnapot ne engedjük oly léhűtően könnyelműnek, mint a tegnap volt. Egyet nagyon világosan látunk: *vagy tönkre megyünk, vagy erősebb keresztények leszünk!* Harmadik ut már nincs! Egy halálba taszított nemzeti lét fellobbanó máglyánál tanultuk újra megbecsülni magunkban, ami multban szent, ami magyar volt, amit első szent királyunk örökül hagyott.

Nem tudjuk mit hoz ránk a most születő új esztendő. Lesz-e erős kardja, hogy diadalra juttassa a magyar igazságot? Lesz-e kenyér tarisznyájában a kiüldözött, kiéhezett magyaroknak? Tud-e majd mosolyogni meggyötört családaink éhes sápadtarcu gyermekeire?...

Ki tudja? De egyet tudok. Azt tudom, hogy mosolygós jószerecsében, vagy villámotszóró esapások alatt ki kell tartanunk rendületlen lélekkel egyetlen reményünk, mentavárunk, védelmünk alatt: a kereszt tövében.

A legszomorubb husz esztendő utolsó pillanatában megrendült lélekkel térdel Krisztus keresztjéhez a megtépett magyar és még ma is vérző homlokát bizalommal hajtja irgalmas kezébe, hogy adjon nekünk, az Ő állhatatlan, megmegbottló, bűnbeeső, de jobbulást fogadó magyar fiainak egy jobb, nyugalmasabb boldog új esztendőt és egy erkölcsében megújított, boldog Magyarországot.

—K.—

KATOLIKUS ACTIÓ

A katolikus Egyház actiója a család védelmére.

Általános a panasz a rendkívül súlyos gazdasági válságról, mely nemcsak a világháborúban részvevő győző és legyőzött nemzeleket, de az egész világ minden államát sújta.

Isten nem vonja meg a föld termő erejét, napsugárt, esőt, harmatot, az ember munkájára áldást ad. A „több termelés” jelszava alatt olyan túltermelés mutatkozik a világon, mint még soha nem volt. Ugyanakkor tíz és száz milliók nyomorognak, éheznek a lelkiismeretlen spekuláció és profitéhség bűnös manipulációja nyomán.

Ha azonban a mai állapotok lényegét tekintjük, még súlyosabb válságot kell megállapítanunk a lelki és erkölcsi életben.

A mindennapi kenyérről folytatott rejtett küzdelemben az emberek nagy tömege elvesztette önbizalmát, de elvesztette hitét, reménységét is a jobb jövőben.

E nagy lelki zűrzavarban megrendült a társadalom alkotó eleme és legerősebb támasza: a család, meglazultak a hitvestársi kötelezettségek, elhomályosodott a családi élet tisztasága, megfertőzte a családi otthon szentségét — a gyermekáldástól való kegyellen és bűnös menekülés.

Soha annyi bűn, gyilkosság, lopás, betörés, magzatelhajtás és öngyilkosság nem foglalta el az ujságok hasábjait, mint napjainkban. Pedig mily morzsányi csepp ez a lilokban maradt bűnözések tengerében.

Nem elég tehát egyedül a gazdasági válság leküzdésére talpra állni és összefogni, de minden lehető el kell követnie államhatalomnak, közületeknek, szervezeteknek, családoknak és egyéneknek egyaránt a még súlyosabb lelki válság: a pusztulásba jutott modern családi élet megmentésének és megújításának érdekében.

A magyar Püspöki Kar — indította meg hazánkban a nép és nemzetmentő nagy actiót a család védelmére.

Adventben az ország minden templomában három napos újítottságot, felvilágosító és helyesen irányító beszédekkel mondanak a lelkészek, hogy a magyar katolikusok millióinak megmozgalásával a Krisztustól elszakadt családi élet erejét, egészségét, ellenálló képességét és szentségi tisztaságát —

eredeti fényébe és erkölcsi méltóságába — az öntudatra ébredt szülők segítségével — visszaállítsák.

Nem kétséges, hogy a városok műveltebb, lelkiükben is kulturáltabb lakosai hatalmas tömegekben sietnek az egyház hívó szavának készséges teljesítésére. Nagy kérdés azonban, hogy a falu népe megéri-e az idők jelét? Belátja-e ezt a rendkívül fontos, hazát, családot, gyermeket egyaránt mentő és jobb jövőt készítő megmozdulás szükségességét, melyben neki is ott a helye saját családi életének krisztusi szellemében való megújításával és ember-társai megmentésére irányuló apostoli munka vállalásával?

Sorakozzanak fel a nagyszemű erőifejtésre az egyházközség képviselőtestületének tagjai minden hozzátartozóikkal, lépjenek a munkalétre a hitbuzgalmi egyesületek: a Férfi-liga, Crédó Egyesület, Jézus Szive Szövetség, Mária-társulat, Női-liga, Legény-egyesületek, Leány-congregációk, Szivgárda stb.

Keresztes hadjáratot indítunk — a Szent Család szellemét megmételvező modern bűnözés, lelki elvakultság, felelőtlen egyéni tulkapások, vallásunk szent tanítását és munkáját bűnös liberális törvények megváltoztatása érdekében.

Jézus a vezér! A győzelem milliók lelki megmentéséért, az egész társadalom újjászületéséért eredményezi!

Ezen nemes szent cél érdekében az Egyházmegyei Hatóság rendelkezésére Endrődön december 20-án, 21 és 22-én — családvédelmi ajtatosságot tartunk.

A triduum programja a következő:

20-án csütörtökön este 5 órakor első előadás és szent József tiszteletére ajtatosság.

21-én, pénteken d. u. 3 órakor szentbeszéd az anyák részére, este 5 órakor pedig a második előadás és ajtatosság Jézus szent Szive tiszteletére.

22-án szombaton d. u. 1/2 4 órakor szentbeszéd a férfiak és házasulandó idősebb ifjúság részére, este 5 órakor pedig a harmadik előadás és ajtatosság a Boldogságos szent Szűz tiszteletére.

Husadikán délelőtt fél 11 órakor szentbeszéd a legények, délután fél 3 órakor pedig a nagy leányok részére.

Vecsérnyen után lesz a családok felajánlása Jézus szent-

széges Szívének. Az előadásokon csak 16 éven felüli serdültebb ifjúság vehet részt a tárgy komolyságára és csak felnőttekre való vonalkozásra tekintettel.

Ismételten kérjük a híveket, hogy ez éllelvágóan fontos előadásokon teljes számban vegyenek részt és hívják fel erre rokonaik és ismerőseik figyelmét is.

Jézus áldása és kegyelme legyen munkánkon!

A templom teszi a keresztény embert?

Szent Ágoston egyik munkájában rövid párbeszédet írt le. Viktorinus így szól Simplicianushoz:

— Hidd el barátom, hogy én közétek, keresztények közé tartozom. Meglátod, hogy én, mint keresztény fogok meghalni.

— Nem hiszem el, hogy keresztény vagy, amíg nem állak léged a mi templomunkban — felelte szeliden a keresztény Simplicianus.

— Jól hallok?! Te azt valód, hogy valakit a templom falai tesznek kereszténnyé: — kiállt fel megbotránkozva a pogány Viktorinus.

— Nem, én nem mondom, hogy a templom falai avatják az embert kereszténnyé, hanem igenis azt mondom, amit Jézus állított: „Aki megtagad engem az emberek előtt, azt én is megtagadom az én mennyei Atyám előtt”.

Viktorinus sokat gondolkozott Simplicianus feleletén. Belátta, hogy a hitet külsőleg is meg kell vallani és eszerint is telt. Felkereste a keresztények istenliszteleit és nemsokára maga is megkeresztelkedett.

Ma is nem elég lélekben együtt érezni Krisztussal és az Ő Egyházával, hanem nyíltan melléje kell állni. Ha tehát Krisztus hívének vallja valaki magát, mutassa meg azt külsőleg is: járjon a templomba.

HOGYAN ÜNNEPELSZ JÓL ÉS HELYESEN?

Nem elég ünneplő gunyába öltözni, lelkedről is vedd le a hétköznapi, bűnös, szennyes köntöst!

A pásztorok hitével, a napkeleti bölcsék állhatatos kitartásával keresd és közelíts Jézusodhoz!

Tarts alapos önvizsgálatot, tisztíts meg lelkedet a bűnbánat szentségében. Légy a lelkek mentésének buzgó apostola. Házadnépe és ismerőseid között egy se akadjon, aki lélekben meg nem ujlva mer közeledni az isteni kisedet oltárához.

Tegy jót anyagi tehetséged szerint azokkal, akik szegények, nyomorgók, nincstelenek!

Ne feledd, hogy amit a szegénynek, szenvedőnek adsz, — Krisztusnak adod! E jócselekedetek a legszebb ékességek karácsonyfádon!

Bölcsek jöttek

napkeletről... Nem harcosok, nem világhódító hadverézek, nem aranyat kereső üzérek, nem proletárok — hanem bölcsek. Szívük ösztöne után indultak el: belovagoltak a kelet sejtelmes éjszakájába, folytatták az utat teveháton, forró napsütésben, — ők voltak az Istent-kereső emberek előőrsei. Nem hiába fáradtak, — megtalálták az életnek a Napját: Krisztust.

Ők nem okoskodtak sokat, nem keseregtek az élet száz baján, hogy eggyel még több legyen: ők bölcsek voltak. Tudták azt, hogy a szőlőtőlnek szüksége van a jó földre, kell a venyigének mind az, amit az anyaföld fekete emelője nyújt, de rájöttek arra is, hogy a szőlőtől nemcsak a földből él, kell neki az Ég is. Akkor teljes az élete, akkor édes a gyümölcs, ha magába szívja a meleget, a fényt, a napsugárt, amit az Ég ad. A bölcsek rájöttek arra, hogy az emberek lelke sívár, terméketlen, mint a szőlőtől, ha nem süt rá az ő napja: az Isten.

Vittek neki „aranyat, lömjént és mirhát,” de az ajándékozás után gazdagabban tértek vissza. Krisztus cserébe száz annyit adott. A sok millió emberi lélekre rásugározta szeretetének és kegyelmének melegét. Megtanította őket a nyolc boldogságra, megmagyarázta a főparancs értelmét, megváltoztatta a föld színét.

A kis Jézus kitárt kacsóval fogadta a bölcseket. — Ma az Urnak két kitárt karja, — a kereszt két ága, — a szent Péter bazilika ormától — utakon, szobákban, templomok tornyain, — a legsötétebb Afrika misszionárius kápolnájaig hívja az embereket. Aki benne van az élet bölcsesége, menjen Hozzá.

A vándormadár utána röpül a tavasznak és megtalálja, — a kis őz elindul az erdő mélyéből és rátalál a hűvös patakra, — a buzaszem csírázni kezd a fekete földben és nem téveszti el az útját, kidugja a zöld fejcskéket. — Az ember?! — Elindul tavaszt keresni és az északi sarkon köt ki. Elindul az élővizek után s vaddisznók pocsolóiban eszmél magára. Csírázni, tőkélatedni kezd s még jobban turja magát a mélybe. Ez az ember nem bölcs. Szívének nincs nemes ösztöne, nem érzi az élővizek forrását, nem tudja mi a napsugár.

Annak idején három bölcs észrevette a kis Jézus kitárt karjait és odatalált hozzá.

Én is az élet bölcsé akarok lenni és nem az élet futóbolondja. Megindulok és megyek Krisztus kitárt karjaiba, megyek az életem Napja felé. —F.—

† ZELINKA JÁNOS

1847—1934.

1900—1912—

Az endrődiek egykori hírnemes plebánosa december 9-én a szentségekkel megerősítve lért meg Ahhoz, akit 67 éven át hűséges buzgósággal és lelkiismeretes munkával szolgált.

A Trencsénben 1847. február 4-én egyszerű jámbor iparos szülőktől származó ifjút b. e. Szaniszló Ferenc váradi püspök 1863-ban vette fel a nagyváradi papnevelő-intézetbe és ifju kora mialt pápai engedéllyel 1868. augusztus 4-én pappá szentelte. Négy évig tartó szarvasi káplánkodás után a váradi Szent József-intézet tanulmányi felügyelőjévé, majd az Orsolyaszűzek zárdalelkészre és hitoktatójává nevezte ki püspöke. 1882-ben szentjobb plebános lett, majd értékes lelképásztori munkálkodása jutalmul 1900-ban endrődi plebánossá nevezte ki Főpásztor. 1912-ben a Szentháromságról nevezett Pécs melléi apátságot nyerte el, majd 1922 év október 1-én nagyváradi kanonokká nevezte ki b. e. gróf Széchenyi Miklós váradi püspök. Néhány év múlva a Pápa Őszentsége házi főpapjává: pápai prelátussá nevezte ki a gyémánfmisés áldozópapot.

Az endrődi egyházközség mélységes szomorúsággal fogadta a gyászhirot egykori érdemes lelképásztor haláláról. Az idősebb hívek előtt nem ment még feledésbe Zelinka János 22 éves endrődi oltárszolgálat, eredményes alkotásai és áldozatos jótékonyága. A gyönyörű templomtorony, az új oratóriumszerű imafülke, a varjasi, mirhói és décspaskumi iskolák létesítése, a templom gyönyörű felszereléseinek beszerzése és megújítása maradandó emlékek állítanak neki. Jelentős alapítványokat tett a szegényiskolás gyermekek javára, bár ezeket a devalváció jórészt megsemmisítette.

Nagyon szerette az endrődi népet. Könnyes szemekkel buszult egyházközségétől, ahol férfi kora delét töltötte. Pedig kevés hálában és megbecsülésben volt része. Különösen a forradalmi időkben szenvedett sokat ez az áldottlelkű jó ember. Azt írja ezen időkről: az 1919. esztendő a legszomorubb az endrődi plebánia krónikájában. Teljes anarchia állott be a faluban. Soha annyi elvelemültség, gonoszság és istentelenség nem fordult elő ebben a községben, mint e néhány hónap alatt. Fájdalmas

szívvel írja tovább: „Hová sülyded ez a jámbor, becsületes, ájtatos nép. Édes Iesus, ne hagyj el bennünket!”

A forradalmak és oláh megszállás borzalmas viszonylagaival bátor lélekkel viselte el. Buzgó imádságának meglett az eredménye. Elsimultak a nehéz felhők, a nép magába szállt és bűnbánóan lért vissza templomába Krisztusához. Amikor bucsu-beszédet mondotta, azzal köszönt el hűveitől: „Sok van az én szívemben eltemelve, de elfelejtek mindent és csak azt kívánom, legyenek méltó fiaim a régi Endrőd messze földön híres katolikus férfiainak.”

Amikor 200 éves jubileumát ünnepelte a község, imádkozott értünk és 1000 pengős új alapítványt tett az egyházmegyei alapítványi pénztárba, hogy annak kamalaiból endrődi szegény tanulók részesüljenek.

Nagy tudású, igen képzett pap volt. Hitfudományi munkákon kívül a komolyabb szépirodalmat is nagy szeretettel tanulmányozta. Német és francia nyelvtudása a külföldi irodalom termékeinek élvezetéhez is hozzá segítette.

Kiváló emberi tulajdonságai közül nemes egyszerűsége, közvvelensége és jótékonyága volt különösen értékes és becsületreméltó. Sokan kihasználták és visszaéltek jóságával, de ő mosolyogva háritotta el a felvilágosítást: „Jézus kedvéért adtam.”

Az endrődi templom gyönyörű „Szeptőlétlen fogantatás-oltárát” ő tervezte és állította fel. A Szent Szűz irgalmas volt hozzá: a Szeptőlétlen fogantatás ünnepén adta vissza nemes lelkét Jézusának!

A megszállás mialt nem volt módunkban elzarándokolni ravatalához, de az érte felajánlott szentmise alatt ezrek szívéből szállt ég felé az ima, hogy a Szent Szív, akinek ügyéért jó harcot harcolt és szolgálatában mindvégig hűségesen kiharcolt, boldogítsa és jutalmazza öreg veterán katonáját. Emléke legyen áldott!

Karácsonyi pásztorjátékok lesznek a karácsony két napján Endrődön a Népház mozi-terében, a tanítóföldi, a décspaskumi és a varjasi iskolákban.

Az endrődi Női Liga és az Egyházközség f. hó 23-án d. u. fél 4 órakor száz gyermeket részesít ruha és ételmi segélybe, 24-én d. e. pedig száz felnőttet juttat ételmi segélyhez a Szent Antal-házban.

Iskolaügy

Hány elemista van Békésvármegyében?

A felekezeti iskolák között vezetnek a katolikusok!

Szentkereszty Tivadar tanfelügyelősége idején kifogás tárgyává tette egyik evangélikus főpásztor, hogy katolikus tanfelügyelő van a lutheránus többségű Békésvármegyében.

Tiltakoztunk e beállítás ellen, mert a hivatalos összeírás szerint — az evangélikus, — református és katolikus hívek létszáma alig mutat különbséget.

Most a vármegye közigazgatási bizottsági ülésén belezsett tanfelügyelői jelentés — megdöntően igazolta felfogásunkat, sőt kimutatta, hogy a vármegyei hitvallásos iskolák közül **legtöbb a katolikus iskola és legtöbb növendék ezekben tanult!**

Vármegyénkben az iskolák száma 250. Ezekből állami 53, nem állami 197.

A 230 iskolának 657 tanterme van. Ezekből állami 188, katolikus 151, református 122, evangélikus 115, községi 72,

unitárius 1, görögkeleti 2, izraelita 9, érdekeltiségi 2 és magán-iskola 5.

A három nagyobb felekezet tantermeibe jár: 9011 katolikus, a reformátusba 7449, az evangélikusba 7601 növendék. Az állami és községi iskolákba közösen járnak mindhárom vallás tankötelesei.

Tehát 1410 növendékekkel jár több növendék a 151 kat. tanterembe, mint a 115 tantermes evangélikus iskolákba.

Ezek a számok világosan beszélnek!

Mi csak azt a következtetést vonjuk le, hogy jövőben semminemű előnyt vagy megkülönböztetést ne követeljen magának egyik felekezet se! — Nézzék a rátermetiséget, munkakészséget, lelkiismeretes köteleltségteljesítést, de ne azt, hogy „kisebbségi elv alapján” különleges elbírálást kívánjunk!

Iskolafenntartási segély.

Endrőd község képviselő-testülete aug. 23-án tartott gyűlésen szótöbbséggel úgy határozott, hogy 1935 évre nem ad iskolafenntartási segélyt az endrődi rk. egyházközségnek.

Békésvármegye kisgyűlése nov. 9-én tartott gyűlésén megsemmisítette a határozatot és utasította a községet, hogy a vármegye Alispánja által a község költségvetésébe 1935-re beállított 3600 pengőnek a rk. egyház részére segély címén való megszavazása felett újból határozzon.

A vármegye Alispánjaitól és m. Kir. Belügyminiszteriumtól kiküldött bizottság beható vizsgálata alapján a kisgyűlés megállapította, hogy az endrődi rk. egyház iskolai költségvetése az utóbbi években arra hivatott szervek által, kellő alapossággal és részletességgel megvizsgáltatott és a vizsgálatai eredményeként megállapított, hogy az egyház az iskolai terheket a hűveire kivetelt iskolai adóból teljes egészében fedezni nem képes.

A kisgyűlés ismételleneszigezte azon elvi álláspontját, hogy a politikai község részéről az iskolafenntartó egyházközség segélyezendő és ezért feloldotta képviselőtestület elutasító határozatát.

Nőnevelési tanfolyam.

Szépen sikerült nőnevelési tanfolyamot rendezett a helyi Népművelési Bizottság november 6-tól 28-ig. A tanfolyamot a gyoma-vegi leányiskolában tartotta meg, amelyen 42 felnőtt leányhallgató vett részt. Előadót a helyi bizottság a „Népművelő Testvérek Társasága” egri főnökségétől kért, ahonnan Mincsik Blanka népművelő testvért küldték ki. Az előadó népművelő testvér rövid három hét alatt mind gyakorlati, mind elméleti téren dicséretreméltó eredményt ért el. Különösen ki kell emelni az önnevelés, a jellemfejlés és a háziipar oktatása terén tapasztalt eredményt.

A tanfolyamot november 29-én kedves záróünnepéllal fejezték be. A hallgatók a tanfolyamon elsajátított gyakorlati dolgokból csinos kiállítást rendeztek, elméleti tudásukat pedig szóval és írásbeli dolgozatokkal mutatták be. Az irredenta ének és régi magyaros táncszámokkal élenkített záróünnepély iránt oly nagy érdeklődés mutatkozott, hogy a hallgatóság a polgári iskola nagy befogadó képességű kulturtermét teljesen megtöltötte. Az ünnepélyen Csernus Mihály apátplebános, a helyi bizottság elnöke megköszönte az előadónak értékes munkáját és ígéretet tett arra, hogy a jövőben is rendez a bizottság ilyen tanfolyamot.

Karácsonyi ~ melléklet

SZALMAZSÁKON

Karácsonyi álm. Irta: Zsoldos László.

A homályos szalonban — a szoba közepén ott állott fatalpaeskájában az asztalon a kis karácsonyfa. Élete zsenyéjében vágták ki az övéi köréből, hogy jelképezője legyen a szent estén a krisztusi szeretetnek az emberek között.

A fán a holdvilágban fakón csillogott a rákuszált angyalkéz, aranyfüstös alma, dió s azonkívül mindenféle színesen fénylő apró csebecse; szaloncukor, marcipán és aranyozott papir alakcskák, mozdulatlanul lógva a csillámlóra sodrott dróton, vagy rózsaszínű pamutzálakon.

Egyszerre csak zsörtölődő hang hallatszott időbent a fáról.

— De kérem, igen tisztelt kapitány — tiltakozott az örökzöld galyak közül rózsaszín pamuton lefüggő csokoládé cápa — hát éppen az én fejemen köll ülnie magának azzal a drömedár lovával?

A huszárkapitány, aki likőrös világoskék cukorból volt, gögösen felelt vissza a cápa fölé lógtábol:

— Én jó helyen vagyok itten, tisztelt cápa barátom. Ha magának nem tetszik; hát szedje föl a sátorfáját és usszék odébb egy házzal.

— Hahaha! — nevetett gunyosan a harmadik ágacskaaról egy zöld viaszgyertya — jól beszél a százados ur. Hová usszék el a szegény cápa koma, mikor nincs neki vize?

— Volnék csak igazi cápa — sziszegte a csokoládé szájában a tengeri óriás — tudom, hogy már bekaptam volna lovastul együtt ezt a pükhendi kapitányt!

— No iszen — szólalt meg egy rojtozott csücskü selyempapirba csavarodó finnyás szaloncukor — maga is jobb helyre esőpennhetett volna ám az este, amikor égett, mint épen a nyakamba. Egészen tönkretelte a fodromat.

— Juj, hát meddig fog maga itt még engem döfögni azzal a szurós zöld bajuszával? — kukorékkolt mérgeesen a piros taréjos marcipánkakas, miközben minden erejét megfeszítette, hogy elröpülhessen a valóban szurós tülevelű fenyőgalyról, amelyikbe beleakadt.

— Hallja maga, kakas, ne kényeskedjék itten. Örüljön, hogy itt van, nem a szemétdombon! — dűnyögött vissza rosszkedvűen a fenyő. — Vagy nem a dutyiban, mint az a...

— Már miért volnék én dutyiban? — ripakodott a kakas. Nem vétettem én senkinek semmit! Nekem még az egész familiámról

sem mondhat semmi rosszat senki.

— Hát kit akart mondani, drágalátos fenyő-fácska, hogy dutyiban van — kíváncsiskodott a fodros szaloncukor.

A kérdezett kölletlenül felelt:

— Ehj, mint az az öreg asszony, aki ma reggel elakart lopni engem a piacon.

— El akarták lopni. Magát? — szörnyűködött a huszárkapitány.

— Nemcsak, hogy akartak — pislogott rá zöld szemével a fenyő, hanem el is hoztak. Ott ácsorogtam a többi rokonom közt a karácsonyi piacon, a nyüzsgő uraságok és dámák között, amikor egy szegény öregasszony, aki már régen ott sejtelkedett körülöttünk, hirtelen fölkap és a nagykendője alatt el akar vinni. A kofa észreveszi, nagyot sivalkodik, hogy „Tolvaj! Fogják meg! Rendőr!” — Az anyókat egy perc alatt lefűlelik, a másik percben már ott terem haragosan a rendőr, karon ragadja és bekiséri. A kofák csipőre tett kézzel szitkozódnak, az öregasszony sirva kiabál, hogy: „Ne kísérjen be, biztos ur! Csak a kis unokámnak akartam vinni, mert a múlt évben sem tudtam karácsonyfát venni neki!” — Az összecsedült emberek pedig nevetnek. Engem visszaállítottak a helyemre s nemsokára ezután jött a mi asszonyunk, aki ma délután rám aggatta magukat itt a szobában, megvásárolt két pengőért és hazahozatott. Hát azért mondom magának, maga kakas, hogy ne okvetellenkedjék velem, mert nincs jó kedvem és úgy találok oldalba döfni, hogy...

— Szegény öregasszony! — sópáncodott a cápa, akiről igazán nem is lehetett volna feltenni, hogy ilyen jó szíve van. — Hát most dutyiba került.

— És ráadásul még az unokájának sem lesz karácsonyfája — tódította egy piros viaszgyertya.

— No iszen — vélekedett a fodros szaloncukor — szép kis szeretet ünnepe, amikor becsukják az öregasszonyt, mert szereli a kis unokáját!

— Rendnek köll lenni — ellenkezett a huszárkapitány — én a tisztirangomat adom oda a szeretetért, hát az a vén asszony is odaadhatja érette egy-két napra a szabadságát.

— Mindegy — szólalt meg most lágyan csendülő hangon váratlanul a fa telején álló kis ezüstszárnyú angyal — a szeretet ünnepe még sem szabad ilyennek

történnie. És én azt mondom, hogy ha a nyomoruság és az emberi törvények elvették az öregasszony unokájától a karácsonyfát; én viszszaadom neki az Üdvözítő nevében.

Szólt és meggyújtotta a kezében lévő zöld csillagot, amely smaragdszínű fényével egyszerre beragyogja a szalont.

— Gyuljatok ki ti is, viaszgyertyák, szólaljatok meg fenyő galyain incurka esengők! — s megcsóválván a feje fölött a smaragd csillagot, még az előbbinél is csendőbb szózáttal kiáltotta:

— Gyerünk, keressük fel a kis gyermeket!...

A szobában, ó nem a szalonban, hanem a hideg, keskeny pincealakás szűk szobácskájában sötét volt. Ide nem jutott le a szűk utcán a holdvilág s nem ezüstözhette meg a rongyos szalmazsákon szunnyadó vézna gyerekekének a sovány, halovány arcát. A szalmán aludt a nap izgalmától kimerült tolvaj nagymama s az ő csontos vézna karján pihent a kis unoka, akinek tavaly sem volt karácsonyfája.

Ám egyszerre, mi az? nyílik a rácsos pinceablak és soha nem látott zöld fényesség ragyog be rajta. Fenyőillat tódul a szobába s amelyiken a csokoládécápa fölött lógott a likőrös huszárkapitány, a fodros szaloncukornak pedig az este rácsöppent a nyakára a gyertya, ime gyertyafényben uszó angyalhajtól és aranyfüsttől csillogón belebber az ablakon a karácsonyfa.

A tetején a smaragdi csillag sugarában az angyal megrázza parányi kezében a kis üvegharangot és a szunnyadó fiucska fölé hajolva rákezd az esüstösen csendülő dallamot:

Mennyből az angyal

Eljött hozzátok...

A tolvaj öregasszony unokája boldogan mosolygott álmában — milyen jó is, hogy álmodni lehet — a szalmazsákon.

IGAZA VAN.

János bácsi figyelmeztetem, hogy hagyja abba a borivást, mert meghal tőle, intette az egyik endrődi orvos megrögzött páciensét.

Hát Doktor úr, válaszolta az öreg viharágyú, ha már meg kell halni, hát legyen. De hogy bort többé ne igyak, azt ne kívánja. Mert amondó vagyok, hogy inkább tőle haljak meg, mint érte.

JÓL VIGASZTALTA.

Édes barátom, — szolt a vécs a többszörös betörőhöz, — amit lehetett, megtettem, többet nem tudtam elérni.

Isten ments ügyvéd ur — felelt riadtan a vén gézengúz, hát nem elég három év, még többet akart?!

KARÁCSONYI KÉP

Irta: Bartha András.

Templom mélyén járok-kelek,
Hónom alatt kalapom,
Szemem lángja multat kutat
A kópolyás alakon...
Ring a bölcös... sír a gyermek...
Vagy csak lelkem véli ezt?
Nem tudom... de látom, látom,
Fejénél már a kereszt.

— Barlang mélyén pólyáz a Szűz,
Aján édes dal terem,
Angyalszemek, Isten keze
Simogat a gyermeken,
Égi Atyja óvó szemén
Csillagokat szór az ég.
Nevelője — József, az ács —
Igazgatja fekhelyét.

Népek jönnek... burnuszukat
Téli szellő lengeti,
Gyermekeit a jóságos Szűz
Mindnek általengedi.
— Jaj, ha tudná... jaj, ha látná,
Kik most csókot osztanak,
Harminc évre gyermekétől
Életutat fosztanak.

Kis nyoszolyán friss a szalma,
Anyja rá, meg ráteszi,
Jobb lesz tán, ha karján szunnyad,
Kemény ez az ágy neki.
S mintha csak a menny magasán
Banjó pengne alattát,
Ugy szenderül... s lelke ébred,
Átkarolja a valót.

Templom alján állok, állok,
Hónom alatt kalapom,
Álmodott a lelkem szépet
Az énekes szavakon...
— Ezer évek... mégis, mégis,
Mintha most lett volna csak!
Jaj! de mikor olyan szépen
Mosolyog a kőalak!

Melyik a bölcsebb?

Két gazda jóízűen beszélgetve haladt a főútcán. A templom közelében kezét nyujt az egyik és el akar köszönni társától.

Hát te nem jössz a templomba? kérdezte barátja.

Nem szívlelem a tömjén szagot, meg a prédikációt. Te is jobban tennéd, ha velem jönnél a körbe, ott nem fázna és nem unatkoznál! feleli a „felvilágosodott” magyar.

De a másik sem maradt adós és ekként replikázott:

Hát csak eredj magad pajtás. Én már úgy tartom, hogy ha hat napig gürcölök a testért, gyomromért, a hetedikén egy órát adhatok a lelkemnek is. Aztán meg ha véletlenül megütne a guta és a pokolban izzadni fogsz, akkor gondold majd arra, hogy talán mégis jobb lett volna vasárnaponként betérni az Isten házába is.

Igaza volt a testvérnek. Egy uton halad minden ember — a siron túl a közös életcél felé. Mindenki eljut Istenéhez. De egyik a blintető, a másik a jutalmazó, irgalmas Istent találja meg. Kiki, ahogy rászolgált.

HIREK

Meghiusult a kisantant terve.

Magyarország megalázása nem sikerült.

Heteken át vészes felhők vonyultak el hazánk egén. Belgrád tájkáról — nagy kardesőrelés mellett rágalom-srapneleső süvilelt felénk. Megvádoltak bennünket, hogy a saját alattvalóiktól idegen országban elkövelet királygyilkosság értelmi szerzői, vagy legalább is bűnrészesei mi vagyunk.

Kormányunk, vezelőink nyugodt magafartása, az igazságra lámaszkodó fölényes és bátor fellépése — komoly megfontolásra és lelkiismeretes döntésre indították a nagyhatalmakat.

Az aljas vádak megdőltek, a magyar nemzet becsülete tisztán került ki a Benes—Titulescu—Jefics trió pokoli támadásából.

Fájdalmas esel, amikor három ujszülőt, epigon állam belétörölni akarta csizmájál — egy évezreden át viléz, erős, nagy nemzetbe, de most lenyeljük a keserű orvosságot.

Az a büntető kéz, mely bűneinkért lesujtott bennünket — áldást, erőt és szerencsét is adhat.

Majd akkor még visszatérünk az ügyre!

A trianoni béke jegyében.

Az elmúlt hetekben, amikor háborús szellők fújtak Belgrád felől, a szerb hatóságok minden komoly indok és igazság ellenére 3000 magyar testvért tettek át koldusan, kifosztottan a magyar határon.

Tették ezt az 56 milliós kisantant szuronyaira lámaszkodva — arculütésével minden emberi jognak és felebaráti szeretelnek.

És a magyar nemzet ősi muljájához, nyugali keresztény műveltségéhez illően, minden zokszó nélkül, nehogy fájjon a kiüldözött testvéreknek, szívéhez ölelte őket és feledni igyekszik velük a régi olhón és szülői hajlék elvesztését.

Közeledik a Karácsony: a béke és szeretet ünnepe. — Hogy a szerbek milyen lélekkel állnak a karácsonyfa alá és merik-e nyugodni lélekkel ajkukra venni a felebaráti szeretet Alkotójának: Jézusnak nevé, nem tudom.

Az az egy azonban bizonyos, hogy minden magyar ember egyel kér, egyért sóhajt a szent-eslén: csak még egyszer add vissza Uram régi erőnk, régi együvéltarozásunkat és fizess meg a vandáloknak érdemük szerint!

Spanyolországi vörösök kegyetlenségéről.

A szociáldemokraták és kommunisták spanyolországi legutóbbi lázadásainak eseményeitől még a szabadkőműves és liberális uralom emberei is megborzadtak és felháborodva írtak a vörösök állatias kegyetlenkedéseiről.

Az ovideoi kórház ápoló személynének vallomása szerint az ulcai harcokban megsebesült polgárokat vörös terroristák hallgatták ki a betegágyon. Aki nem az ő szájuk íze szerint vallott, revolveri rántva, sorra agyonlőtték őket. Utána a szerencsétlenek holtestét lábuknál fogva cipelték le az udvarra s dögszállító kocsival elvitték őket a gypmester házához és a dögléren elföldelték a holtesteket.

A Szent Ferenc-parkban egy szociáldemokrata suhanc felismeri egy civilruhás papot. Az odahívott vörös őrség lelétte ruháit és a park egyik fájához kötölte. Majd a ruhát csomóba kötve lábához tették, leöntötték petróleummal és meggyújtották. Rellenetes kinok közül hall meg, akiről gyilkosai csak annyit tudtak, hogy katolikus pap.

Coronas ovideoi kanonok halálra állék. Ői napon keresztül naponként kivették a vesztőhelyre és szemeláltára kivégeztek egy-egy katolikus. Utána bekötötték szemét azzal, hogy most ő közelkezik. Tüzel vezényeltek, de a vörös katonáknak előre azt a parancsot adták, hogy csak a levegőbe löjjenek. Ői napi ilyen embertelen kínzás után az egyik vörös katona megelégette a gyötrelmeket és kegyelemből nem a levegőbe lölt, hanem főbe lölte az öreg, kínzásból már félholt kanonokot.

Megállapították azt is, hogy a vörösök több apácát és katolikus összekötötték és halálra rakva a kormánycsapok ellen fedezékül használták őket. E szerencsétlenek között olyanok is akadtak, kiknek testébe 30—40 golyót löltek.

Ime, ezek történetek 1934-ben és a Népszövetségnek nincsen egyetlen szava sem az embertelenségek megtorlására! Sőt az orosz szovjet képviselői nagy tisztelettel kezelik és mint egyenrangú felekkel tárgyalnak velük.

Másfél évi börtönre ítélte tiltott műtétért a szekszárdi lörvényszék özv. Szabó Istvánné szendresi születésű. A születésű Takács Istvánné végzett műtétet, aki vérmérgezés következtében meghalt. Az ítélet jogerős.

Halálos tiltott műtét. Meggyesi Istvánné 27 éves nagykanizsai asszony hirtelen meghalt. Az ügyészség elrendelte holtestének a felboncolását és ennek során megállapították, hogy Meggyesinén tiltott műtétet hajtottak végre.

Rajzok az életből.

Irta: Izé.

Pistuka bölcselkedik.

Palika (hét éves): Tudod-e, ki teremtette a földet?

Pistuka (öt éves): Nem tudom.

— Te nem tudsz semmit, mert pocok vagy, nem jársz még iskolába sem. Én már tudom; a tisztelendő bácsi megmondta, hogy az Ur Isten.

Pistuka nagy szemekkel bámul.

— Ugy?

— Ugy bizony! És tudod miért teremtette?

— Miért?

— Persze, egy ilyen apróság, mint te vagy, ezt sem tudja.

— Hát?

— Hát azért!

— Azért?

— Hogy öt szeressük, neki szolgáljunk és a mennyországba jussunk.

— Hát te szereted az Istent?

— Hát persze, hogy szeretem.

— Hogy szereted?

— Nagyon.

— És miért?

— Mert Ő még jobban szeret engem.

— És szolgálod is?

— Igenis szolgálom.

— Hogyan?

— Elmegyek templomba misére.

— Ott mit adsz neki?

— Imádságot.

— Örül annak az Isten?

— Hát persze, hogy örül.

— Miért?

— Édesanyánk is szívesen beszélget velünk, hát még a jó Isten, amikor megszólítjuk: Mi atyánk, ki vagy a mennyekben...

— És mit ad a jó Isten, ha imádkozunk Hozzá?

— Itt a földön áldását, halálunk után a szép mennyországot.

— Isten örül annak, ha az emberek a mennyországba jutnak?

— Hogyne örülne. A Jézuska nyitotta meg előttünk a gyönyörű szép mennyországot.

— Miért?

— Hát azért teremtette, hogy mindenki jó legyen és hozzájusson.

— Azért?

— Azért hát. És mert tőle kapunk minden jót, azért őt mindennél jobban kell szeretni.

— Palkó, hol vagy? Jössz mindjárt be? — hallatszik a házak felől, s a Körös partján játszó két gyermek a hang irányában tekint. A kerítés felől feltűnik az öreg szüle fekete kendőbe kötött rancos arca.

— Megyek már — és fut a gyermek engedelmesen.

Pistuka még nézelődik egy darabig a víz irányába, majd ő is hazafelé bandukol.

Édes szüleje a kis lócán a tornácra ül és szorgalmasan köpül.

A gyermek megáll előtte és bámulja az anyja két kezét, mely akár a gőszivattyú karja, oly fáradhatatlanul dolgozik.

Apja a széna padlásról hányja le a vasvillával a szénát.

— Édes fiacskám, hol jártál, mondd meg? — Kérdezi az anyja.

— A Palkóval voltam.

— Mit csináltatok?

— Semmit, csak beszélgettünk.

De már sokallja a menyecske a szénát. Drága a takarmány, alig termett. Nem állhatja már szó nélkül.

— Mit csinál, kőnd, apja? Csak nem akarja azt a sok szénát mind fölétetni a szürkével?

Oda se pillant a gazda, szó nélkül jön le a létrán.

— Nem tud már hova lenni a szürkével, mindig csak azt tömi, csutakolja, keféli, akár a gyermeket, úgy szereti, — tódítja az asszony.

— Hát nem is adnám oda semmieniért. Ninos ilyen ló a hét vármegyében. Ha választani kellene a szürke, meg a lalkem ádvössége között, nem tudom, nem a szürkét választanám-e, vágta ki büszkén a gazda.

Pistuka hüvelykujját a szájába dugja, úgy szopogatja, még a homlokát is összeráncolja a nagy gondolkodásban. Apjáról, anyjáról néz, meg vissza és ujját ki sem véve a szájából amolyan szomorú lesajnálással kiböki: Hát, ha apukám mindennél jobban szereti, akkor apukámnak a szürke a jó Istene!

A gazda megtorpanva nagy zavarában hirtelen válaszolni sem tudott a gyerek találó megjegyzésére, hanem — szégyenkezve balagott — az istálló felé.

Győrben Budai Sándorné tiltott műtétben meghalt. A nyomozás szálat két győri orvoshoz, dr. Dénes Nándorhoz és dr. Siklós Edéhez vezettek. A boncolás során megdöbbenve tapasztalták, hogy a szerencsétlen asszony belső részei teljesen össze vannak vágva. De a legmegdöbbentőbb az volt, hogy kétségen kívül sikerült megállapítani, hogy Budai Sándorné nem is volt terhben. Dr. Siklós öngyilkosságot kísérelt meg.

Halált okozott a tudálos falusi borbély. Paulin Pál szentlámási gazda hosszú kinlódás után vérmérgezésben meghalt. A gazda nem régiben rosszul lett és orvos helyett borbélyt hívtak hozzá. A borbély borotvával ereit vágott a gazdán, aki azután vérmérgezést kapott és bele is halt a fertőzésbe. A borbély letartóztatták.

T e r e f e r e

Felvégi: Aggyék az Uristen jó napot emberek! Mire végzik?

Többen: Kigyelmédnek is Gazduram minden jól!

Mirhói: Bor-buzája ugyanis van, így hát csak az egészségét tartsa meg a Mindenhaló.

Gyomavégi: Mondja már Gazduram, hogy mi ujság a helységháza körül? Mit végeztek a pénzekkel és más egyebekkel?

Felvégi: Hát cirkuszi csináltak. Azt böfögik a bölcsek és azzal ugratják falnak a népet, hogy ők a helybeliek pártja — a gyűlölködéssel szemben. De csak addig, amíg valamelyik perépütyük vagy csalásuk elhelyezéséről van szó — községi pénzen. Mihelyt nem engedi valaki orránál fogva vezetni magát, vad idegennek tekintik, még ha a hatodik öregapját is ill tartották keresztvízre.

Ugari: Hát még mindig nem értem, hogy mit végeztek a pénzekkel?

Felvégi: A csabai bank fél percenttel kevesebb kamatot kínál, a helybeli fél percenttel többet. Ez minden 10 ezer pengő után ötven pengő különbség. A községnek van közel ötvenezer pengője, ezt számítva évi 250 pengő pótlékol jelenl.

Peresi: Így hát a helybeli bank kapta az egészet?

Felvégi: Iszen, ha a szívükkel is úgy éreznének, mint ahogy a nép között fujják, akkor csak a nép pénzen szerkesztett és megtartott bank mellett döntöttek volna, mert az a helybeli. Azonban egy öreg gazdátársam — régi szokása szerint elkezdte csürni-csavarni a dolgot, hogy így-ugy, meg amugy, hát ha a helybeli nem elég tőkeerős, hát már csak kebelezzék be a tőkepénzt az igazgalóság birtokára. — Tudja ő, hogy ezt nem igen vállalja senki, azt is tudja, hogy nincs szükség rá, mert a bank jó és erős, de hát horgnak jó, mert a rövidlátók könnyen bekapják.

Mirhói: Jó ügyvéd lett volna. Róla biztosan nem mondanák, hogy „ügyefogyott“.

Ugari: No és az idegen bank igazgalói vállalják-e a kezes-séget?

Zugi: Vállalják a fészkesnyavalyát. Még csak nem is kérnek tőlük. Azokban teljes a bizalom, mert egy-két főmuffi ott van a vezetőségbe. Pedig, ha attól a banktól is visszavonnák az összes közpénzket, nem tudom, hogyan tudnának eleget lenni a mai időben.

Peresi: Hát most már mi lesz a dologból?

Zugi: Ha a község vezetésége nem lért az eszére, akkor a bank behajtja a kölcsönöket és egy csomó adós veheti a koldusbotot. Ilyen az ő „helybeli politikájuk“.

Paskumi: Ilyet még sem lehet a bank vezetésége.

Zugi: Ejnye de értellen vagy öcsém. Hát azt hiszed, hogy a bank ládjában őrizték a pénzt, amit most visszakövetelnek? Ki volt az adva a nép között? Ha most már a község visszafizeteli, a bank is követeli azoktól, akiknek kiadta. Szidják azokat, akiknek bölcsessége és „jószándéka“ csinálta a dolgot. — A felbujtót a törvény is jobban fogja, mint a tettest!

Kondorostanyai: Hát pedig a választásoknál is azzal korteskedtek, hogy ők az endrői népért dolgoznak, hát nekik ott a helyük a megyeházán. Majd megmulatják őket, hogy mi az igazság, majd azt nézzék meg, hogy mi lesz pár év alatt a faluval?

Csejti: Hát sok embert megzavartak. Az adóbehajtás is tüzeslapló volt a választások előtt. Sokan meghököltek tőle.

Varjasi: Hát amúgy azt igazán moziba való volt, hogy a megyei listán a bíró, — a helyi listán az albíró álltak szemben. Hogy lehet ilyesmit máshol el is képzelni? — Ugy látszik, ill könnyen megy minden.

Tanító: Sokan nem is tudták, hogy most már melyik a valódi lista? Mindkettőn hivatalos emberek álltak.

Ugari: No-no, aki nem volt vak, láthatta. Hiszen mindenki tudja, hogy — a Paprikaköfa — Bárd szociálistajelöltnék főembere volt. A másik munkásjelölt is odatartott. A többiek sem voltak hívei az Egységnek sem helyben, sem másutt.

Peresi: És a mi tanyai gazdáink mégis ezek mellett szavallak. Hamar felejtünk és sok olyat látunk, amit megmagyarázni nem tudunk.

Tanító: Mindenesetre szép hála és elismerés volt a falu részéről most, amikor megcsinálták nekünk a mezőterj-kondorosi utat. Ugy viselkedtek most az endrői magyarok, mint az egyszeri elefánt.

Csejti: Hát avval mi vót?

Tanító: Az állatszoliditó úgy belanította, hogy a pénzt, amelyet a község mutatott neki, elvette és betette az állalkerti ör zsebébe. — Amikor aztán az elefánt az egyik néző öt pengőjét is betette az ör zsebébe, a néző azt kívánta, hogy paranesolja meg az elefántnak,

adja vissza a pénzt. — De az ő azt felelte, hogy „az elefánt ezt kérem nem tanulta meg“! — Az endrői népnek is jó volt a pár százezer pengős ut, de amikor viszonzni kellett volna, ezt az elefánt módjára „nem tanulta meg“.

Varjasi: Tanító urék neveltek őket, most gyönyörködjenek az oktatásuk eredményében!

Ugari: Azért akarnak minden áron ezután csak helybeli tanító választani. Ezek jobban megludják nevelni a népet!

Öregkerti: A pandurokat is a legügyesebb dezentorokból válogatták ki?

Tanító: Hát ez nem egészen jó hasonlat. Tanító és tanító között csak annyiban van különbség, hogy az előirt anyagot melyik milyen ügyesen tudja elsajátítani a gyermekekkel. Rendesen a jobban képzett, jobb bizonyítvánnyal rendelkező tanítók értenek ehhez jobban. De néha van kivétel is. Ami pedig azt illeti, hogy csak helybeli tanító legyen választva a jövőre, ez csak a pályázó tanítóktól függ. *A Miniszter államsegélyt nem ad, ha fiatal és gyenge bizonyítvánnyal pályázót választ az egyház vagy község.* — Az egyház megválasztotta augusztus 6-án az egyik helybeli tanítót, de mert elégséges bizonyítványa van, még ma sem hagyták jóvá és egy fillér államsegélyt nem utaltak neki. — Államsegély nélkül, ha tehát a nép a maga zsebéből fizeti a tanító összes járandóságát, mindenkül meg lehet választani. A község megteheti, mert a pótladóból — egyes vezérek kijelentése szerint — telik, de az egyház államsegély nélkül, vagyis csak a nép megterhelésével, nem választ tanítót, legyen az akár helybeli, akár idegen.

Zugi: Hány tanító helybeli és hány idegen az egyháznál?

Tanító: A régi háboru előtti tanítókat nem számítom. — 1921 óta 12 helybeli és 11 idegen származású tanítót választottak. Elsőség mindig a helybelieké volt. Most azonban az államsegély miatt a bizonyítvány számít. Az egyház a vallás-erkölcsi magaviseletet is szigorúan nézi, mert szociálista és radikális szellemű felforgatókra nem akarja bízni a jövő nemzedéket. Ha az endrői fiúk jobban tanulnak, jobb bizonyítványt szereznek és vallás-erkölcsi tekintetben kifogástalanoknak mutatkoznak, senki a világon nem előzheti meg őket.

Varjasi: Jó magyarázza tanító ur. Aki nem dolgozik az iskolában és nem képezi magát, az ne követelje, hogy

előnyben részesítsék. A háboru utáni években sok üresfejú parasztszerezett diplomát — a hadi vizsgák révén, most ill az ideje, hogy roslálják meg az embereket. Nem igazság, hogy a különök éhezzenek, a gyengék, lusták, vagy néha oslobák — csak a születés címén — állásba jussanak és pár év múlva demagóg népvezérek legyenek!

Peresi: A közmondás is azt mondja: ki mint vel, úgy arat.

Csejti: Ez se áll mindig. Legalább is a paraszti életben. Tavaly jól vetellünk és rosszul arattunk. Isten a gazda!

Mirhói: Bizony úgy vagyunk, mint Ádám a paradicsomban. Nincs mit magunkra huznunk és a sok adósság, adó és meg egymás miatt kiűznek a világból is.

Varjasi: No csak ne kezdjünk hozzá a panaszhoz, mert akkor még az éjjeli misét is itt érjük.

Gyomavégi: Pedig sok helyen nem lesz kalács, de még tán kenyér sem az ünnepen.

Tanító: Az egyházközség és az Urinök Ligája gyűjtött azok részére is valamit. Nem hiszem, hogy éhező lesz Karácsonykor a faluban.

Mirhói: Hát aztán adlak-e valamelyest a gazdagok?

Tanító: Ki, hogyan. — Aki a nép barátainak szerepében szoktak szivelegni és a munkások szavazataival fellörni, azok között van a legkevesebb adakozó. Az egyik főbasa azt mondta, hogy ő csak az igazi szegényeknek ad. És amikor megkérdezték tőle, hogy miről ismeri meg az igazi szegényt, akkor nagy fufanggal a következőket mondta: „Az igazi szegények, azok nem háznak, mert szerények és önértük tiltja, hogy könyörödmányt elfogadjanak“. Ezért nem adok ökegyelme, de még a rejtélytáta se. —

Peresi: Jó az Isten, lát Ő mindent. Nem nőnek a fák az éjig. Az új ruha letisztosabb, mint a régi, de pár havi használat után fűnik ki, hogy gyenge a kelméje és gyorsabban fönkre megy. Így van ez az emberi társadalomban is.

Zugi: Elég már a szóvitából öcsém, kövélkezzünk a templom felé, nehogy elfoglalják a helyünket. (Megindulnak.)

Titulescu — Ökigyóson.

Megírták a lapok, hogy gróf Wenckheim lözsef ökigyósi vadászatan több külföldi előkelőség vett részt a meghívott magyar főurak társaságában. — A lött vadakból — szellemes ötlettel — kirakták előbb Nagymagyarország, majd Csonkamagyarország térképét. Ekkor történt, hogy az oláhoktól megszállott részét mutató nyultömegből kimászott egy hegyes orrú mezei egér. A nyugodt, zárkózott modoráról ismert híres magyar államférfiu — csendesen megjegyezte: ni-ni Titulescu! — Óriási kacaj és nevetés fogadta a találó megjegyzést. Még az angol vendégek is jól mulattak a „teli-találaton.“

TAKARÉKOSKODJUNK és becsüljük meg a filléreket!

A háboru utáni első években az egész világpiacra beállott értékelődés, valamint a fizető eszközöknek megindult leromlása, minden takarékoskodás nélkül meghozta a nagyon szaporulatot. Vagyis azt eredményezte, hogy akinek ingallanban volt befektetett tőkéje, anélkül, hogy kuporgatott volna, vagyona látszólag megsokszorozódott. Mindenki azt gondolta, hogy most már lehet köllegezni, van bőven miből, mert fulja a vagyon. Megindultak a szertelen köllegezések, senki nem lörödött a jövővel.

Nem akartuk észrevenni, hogy pár év után megszűnővén a konjunktúra, vagyonunk épügy, amint annak idején megsokszorozódott, elkezdett fogyni, az adósság napról-napra nőtt és csak arra ébredtünk fel, amikor már tönkrementünk. És most a nehéz időkben látorogva szédelgünk, sóhajozunk hogy mit is lehetne tenni, keressük a bünbakot, pedig legnagyobb részben saját magunk vagyunk annak okai, hogy ennyire tönkrementünk. Kihalt már csaknem mindenből a régi takarékoskodási szellem, kihalt a pénz, — a fillér megbecsülése, különösen az új generációból.

A béke évek világában is nehéz volt az élet, küzdelemmel árták a rögs utakat, de tudtak és akartak takarékoskodni, megbecsülték a filléreket és így szorgalmas munkával élve mégis megtalálták a megelégedés otthonát.

Kérdik majd, hogy miből takarékoskodjunk, amikor megélni is alig birunk? Nincs miből! — Hát ez nem áll! Mert igen is van! Amikor takarékoskodásról beszélünk ma, nem érthetjük alatta azt, hogy rakjuk esomóra a pénzt és így hamar vagyont tudunk gyűjteni. Nem! Ma nem lehet erről szó, de nem lehetett a béke években sem. Akkor is mindenki hangyszorgalommal dolgozott és csak azt a nélány fillérkéjét, amelyet hetenként meg tudott takarítani, rakta félre és féltve őrizte. Tulajdonképpen ma sem lehet másként, mint elkezdni a legelején. Más életmódot folytassunk, kezdjünk el takarékoskodni, kuporgassuk össze a filléreket, mert abból lesz később és így tovább a többi sok pengő.

Minden héten tegyünk legalább 20 fillért, — aki többel tud megtakarítani, az eselleg kétszer, vagy háromszor 20 fillért s mint heli betélet kamatoztat-

suk a Takarékbán, hogy a megtakarított pár fillér se heverjen gyümölcsözellenül, az is hozzon egy kis kamatot. Meglátljuk, hogy így nem hátra, nem lefelé csuszunk, hanem lassan-lassan, de biztosan meggyünk előre a kitűzött cél felé és megbecsülve a filléreket, évről-évre szaporodni látljuk kis vagyunkánkat.

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár r. t. Igazgatósága megértve az idők szavát, elhatározta, hogy ezentúl megszervezi a heli, ugynevezeli piculás békebeli betét gyűjtést, amikor is mindenkinek lehetősége nyílik arra, hogy hetenként bármelyik napon bevihessen a Takarékbába legkevesebb 20 fillért, amelyről betéti könyvecskét állítanak ki. A Takarékpénztár igazgatósága azzal is tanujelül adja megértő jóindulatának, hogy még a könyvek és nyomtatványok költségeit sem számilja fel. A legkisebb összeg, amit a takarékos elfogad, hetenként 20 fillér. Ennél több lehet! Minden olyan heli belevő, akinek betéte az első három hónap leforgása alatt eléri az 5 pengőt, a rendes legmagasabb kamaton felül még tovább 20 fillér kamattérítést kap, amelyet mindjárt beírnak a betéti könyvecskébe is.

Ha tehát megbecsüljük a fillért, azokat megtakarítjuk, nem költjük el, hanem hangyszorgalommal gyűjtjük, akkor bizonyos, hogy 1—2 év alatt tekintélyes tőke áll majd rendelkezésére Endrőd népének!

Gyűjtsük a fillért, hogy pengő legyen belőle! —ai.—

A hadipótlék elnyeréséhez szükséges arcvonalbeli

szolgálatot eddig a tesznevelési és népgondozási kirendeltségek is igazolhatták. A honvédelmi miniszter újabban önmagának tartotta fenn ezt az igazolást. A jövőben tehát csak akkor veszik figyelembe a hadipótlék elnyerése iránti kérelmet, ha az arcvonalbeli szolgálatot az illetékes csapatfőnök által a világháboru alatt kiállított eredeti vagy hiteles másolatú bizonyilvány, vagy pedig a honvédelmi miniszter által kiállított okmány tanusilja. Ennek az okmányoknak a kiállítása kérdőívek alapján lörténik és a kérdőívek a honvédelmi miniszterium XV. osztályánál kap-

Társadalmi irányzatok tükörképe.

III. Szocializmus.

A kapitalista társadalmi és gazdasági berendezkedésben — miként októberi számunkban rámutattunk — sok a téves és elhanyagolt feladat, a felburjázott visszaélésekkel szemben a vezető körök mulasztásai, a rég kívánatos rendszabályozás késedelme — súlyos elkeseredést váltottak ki az elnyomott osztályok, különösen pedig a munkásrétegekben és a tőke igazságtalan tulkapásai kitűnő talajt csináltak — a társadalmi orvoslást kitűző rendszernek: a szocializmusnak.

Osztály nélküli társadalom berendezése mellett jobb jövő reményével csábitotta zászlaja alá — az elégedetlen tömegeket.

Hadat üzent a magántulajdonnak és oly szervezetet kíván létesíteni, melyben az összes termelési eszközök (tőke, ingatlan, gépek, szerszámok, munkaerő, stb.) a közösség kezébe kerülnek. Ez lehet maga az állam, lehet szindikátus, vagy egyetemes szövetség.

Hadat üzent az Isten erkölcsi törvényeinek, mert nézete szerint a szocialista berendezkedés sem földi uralkodó, sem az Isten szabályalkotó vagy irányító hatalmát el nem ismeri, mert a legfőbb szabály a közösség akarata.

Hadat üzent a családnak, mert szerinte a sok gyermek nem érdeke a társadalomnak, azoknak világrajóttét csak a szülők egyéni kívánságai indokolhatják. Ezért megengedi a születések szabályozását, sőt nem tartja bűnnek a magzatelhajítást sem, mert természetfölötti erkölcsöt és felelősségérzetet nem ismer.

Minden ember a társadalomnak egy atomja vagy sejtje. Azért sem származás, sem szellemi vagy fizikai munkaképesség tekintetében különbséget nem ismernek el közöttük.

Mielőtt részletesen ismertetőnk e társadalmi rendszer tanait, röviden kitérünk a múlt század közepén megindult mozgalom, vagy közismert szóval „szocializmus” alapítására és fejlődésére.

Bölesőjét Lassalle ringatta Németországban. Ő a szocialis kérdést az államhatalom beavatkozásával és céltudatos munkájával tartotta megoldhatónak és ezért azt a főcélú tűzte a munkástömegek elé, hogy szervezkedéssel, állandó propagandával és az általános választói jog bevezetésével többséget és döntő szerepet biztosítson magának az állam vezetésében. Hamarosan azonban Marx és Engels jutottak az élre és ők radikálisabb szellemben dolgozták

ki a szocializmus kátéját: a kommunista kiálltványt.

A magyarországi gyébb számu munkásegységek előbb Lassalle mérsékeltbb befolyása alatt állottak, a 80-as években azonban már kimondottan marxista alapon kezdték meg a taggyűjtést. Szívós és tulzó agitációjukkal sok elégedetlen embert megfogtak, úgy hogy 1903-ban már megalakították az „Országos szakszervezeti tanácsot”. Nagy hatásukat és eredményüket annak köszönhetik, hogy Marx ügyes beállítással az új szocialistikus gazdasági berendezkedést — mint a régi kapitalista rendnek a munkásosztály kedve szerint való átalakítását hirdette megvalósítandónak.

Mintegy 15—20 év előtt a szocialdemokraták soraiban is szakadás állott be. A mérsékeltbbek — Rodbertus tanítása nyomán — nem óhajtják felrobbantani a mai társadalmi rendet, hanem az állam erkölcsi erejének és szocialis irányu beavatkozásának munkájától várják a gazdasági rend tökéletesítését.

Egy jelentékeny nagy csoport azonban mereven elzárkózik ettől és ragaszkodik a forradalmi szellemhez, mely azután kirobbant a modern kommunizmus vagy másnéven bolsevizmus neve és szélsőséges irányzata alakjában.

(Folytatjuk.)

„A nyomorult Lázároknak hiába prédikálok, ha a gazdagok nem böjtölnek.”

Hudyma Emil dr. tb. kanonok Szegeden a Szent Imre Szenátus által rendezett diszünnepelelyen fellünést kellő beszédel mondott.

Ismertette azt a nyomort, amely a gazdasági életben van. Amíg tömegekben vannak a testi és szellemi munkanélküliek, addig nem lehet nyugodt társadalmi életet teremteni. Az biztos, hogy a nyomorult Lázároknak hiába prédikálok, hogy imádkozzanak, ha a gazdagok nem böjtölnek. Csak olyan társadalommal lehet dolgozni, melynek tagjai megértik a mai nehéz helyzetele. Szocialis egyháznak kell lennie a katolikus egyháznak. A család és a szocialis probléma megoldása a két fontos feladat. Ezeknek érdekében kezdjük a kitarló munkát, a meg nem alkuvó harcot. Ha kezdelemben az indulás nehéz lesz, később megterem a fáradozásunk gyümölese.

MUNKÁSKÉRDÉS

Gazdasági cselédek vasárnapi munkaszünete.

A földművelésügyi Miniszter a napokban a törvényhatóságokat utasította arra, hogy az 1907. évi XLV. tc. a cselédtörvény vasárnapi, illetve ünnepi munkaszünetéről szóló rendelkezéseinek megtartását a közigazgatási hatóságok szigorúan ellenőrizzék. A rendes, mindennapos és halasztást nem tűrő mezőgazdasági munkát a törvény rendelkezése értelmében a gazdasági cselédeknek végezniük kell (állatok etetése, ápolása stb.), a miniszter körrendelete csak a nem sürgős munkálatoknak hétköznapokra való beosztását írja elő, nehogy egyes birtokosok és bérlők munkaszüneti napon is dolgoztassák cselédeiket. — Kívánatos, hogy a közigazgatási hatóságok pontosan ellenőrizzék és büntessék a rendelet ellen vétő cselédtartó egyéneket, hogy így a gazdasági cselédség és munkásság vasárnapi pihenőjét biztosítsák.

Egységes Munkás-Otthon Endrődön.

Az endrődi Keresztény Szociális Földmives Egylet nov. hó 18-án népes közgyűlést tartott a Mirhói iskolában, amely kimondta az egylet eddigi alapszabálya több pontjának módosítását. Elsősorban az egylet nevét változtatta meg. Engyhangelag elfogadott határozatával kimondta, hogy működését ezután „Egységes Munkás-Otthon” név alatt folytatja. Ugyanekkor megválasztotta az új tisztikart. Világi elnök lett: *Gonda István*, ügyvezető alelnök: *Hornok Lajos*, jegyző: *Tóth József tanító*, gazda: *Balázs István*, pénztáros: *Lipták Lajos*, ellenőr: *Huszár János*, Könyvtáros: *Gonda József*. Az alapszabálynak érdekes újítása, hogy a kör tagjai közül 8 tagu munkavállaló szakosztályt alakított, melynek elnöke az ügyvezető alelnök, célja munkaalkalmak keresése s ezáltal a tagoknak munkaalkalmakhoz juttatása. Mivel a tagok száma örvendően emelkedett, a közgyűlés megbizta az Elnökséget, hogy a legalkalmasabb helyen fekvő Eibenféle ház bérbevétele iránt a gyoma O. K. H.-val tárgyalásokat folytasson.

Szerkesztői üzenet:

Izé. Helyben. Részben használhatjuk — némi átdolgozással.

Közgazdaság

Árvédelem

A Tisza-jobbparti Mezőgazdasági Kamara Miskolcon tartott közgyűlésén a mezőgazdasági kartelek kiépítését sürgette, hogy ezek útján a mezőgazdasági termékek árvédelmét és értékesítési lehetőségét biztosítsák — a nagyipari kartelek mezőgazdaság ellenes törekvései ellen.

Ugyanekkor dr. Csepela Lajos apátlébanos erős szavakkal oszlogozta a mezőgazdasági bizottságok féltenségét. Felhívta az illetékesek figyelmét a mezőgazdasági munkások siralmas helyzetére és sürgős intézkedést kívánt a telepítések megkezdése iránt.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

közgyűlésén gróf Somssich László elnök az állatárak és az állati termékek áresésének katasztrofális hatására hívta fel a jelenlevő Kállay Miklós dr. földművelésügyi miniszter figyelmét. Kívánta, hogy a gyapju árverést már májusban tartásuk meg, mert így elejét vehetik a nyírás utáni árnyhaságnak. Fontosnak tartja a telepítés kérdését, de a magyar gazdák azt kívánják, hogy elsősorban a pénzintézetek kezén lévő, valamint azon birtokosok földjét parcellázzák, akik súlyos adóterheléseiket csak földben tudják leróni. *Kállay miniszter* kijelentette, hogy legfőbb feladatának tekinti azt, hogy a mezőgazdasági cikkek értékesítésének lehetőségét biztosítsa s a mezőgazdasági árak javítását és emelését elősegítse. A külföldi gyenge állatárak okozzák a pesti piac lanyhaságát, de reméli, hogy a nehézségeket sikerül leküzdeni.

Termény-árak

A 80 kilós búzáért a gyomai piacon 15—15.10 fillért fizetnek. A tengeri kisebb tételekben morzsolva mázsánként 11 pengőért is el kell.

A sertésvásáron csak a 160 kilón felüli fiatal zsirsertésekért adnak elfogadható árakat. Az ilyenekért minőség szerint 70-75 fillért, uradalmi lételekben 80 fillért fizetnek a ferencvárosi sertésvásáron. Kisebb súlyú sertések 62-65, kivételesen 68 filléres áron kellek el. A szópósboriuk ára helyben 46-52 fillér között mozgott minőség szerint.

A nyersbörpiacon

a larka marhabőr 78, a magyar marhabőr 68, a borjubőr rövid lábbal 125, hosszú lábbal 115, a száraz juhbőr 130—160 fillérrel jegyzik kilogrammonként.

Nemzetközi buzakonferencia

Üll össze Budapesten november 20-án. Tizenöt buzafermelő állam kiküldötte üll össze és 6 fogyasztó állam megbizolta. Londonban és Rómában tárgyalt a mulban ex a konferencia a világ legfontosabb terményének, a búzának áralakulásáról és velésterületéről. Előrelát alakult ki Argentína és Kanada között, mert Argentína nem csökkentette velésterületét a megegyezés szerint 15 százalékkal, hanem csak öltel. A termés eladásánál pedig igen alacsony áron hirtelen dupla piacra a búzát, Kanada készletei pedig a tartott árak miatt nagyrészt még eladallanak. Magyarország szemponljából is fontos ez a tanácskozás, mert a buza áralakulása bennünket elsősorban érint. Jelentős sikernek kell venni, hogy ezt a nagyfontosságú tanácskozást, amelyen 21 állam üll össze, Budapesten tartallák.

Miért olcsó a sertés?

Az Országos Mezőgazdasági Kamara által kiadott legutolsó jelentés szerint jóval több zsirsertést állítottak be hizlálásra, mint tavaly októberben. Ennek oka az, hogy az ország sertésállománya a tavaszi összeírás szerint körülbelül 25 százalékkal volt nagyobb, mint 1933-ban, amely évben nagy vész pusztította a sertésállományt.

A sovány mangalica-állomány is nagyobb, mint tavaly volt. A hussertés hizlálás októberben körülbelül a megelőző esztendő szintjén volt. Németország csak zsirt vizt ki fölnk. A fenmaradó sertés húsul bősége nyomta le a II—III. osztályu sertések, de különösen az angol hussertések árát.

Az orosz állatállomány 50 százalékkal csökkent

A kommunisziák 17. párnapiján Stalin maga számolt be az orosz állatállomány nagy mérvű csökkentéséről. Így volt milliókban:

	1916	1926	1933	1934
Ló	35.1	34.0	26.2	16.0
Marha	58.9	68.1	47.9	38.6
Juh és keeske	115.2	147.2	77.2	50.6
Sertés	20.3	20.9	14.4	12.2

A husjegy 1930 óta újból be van vezetve.

Ez a kommunista-földi paradicsom s ez a 17 éves kollektívizált orosz gazdasági rendszer eredménye.

HIRDETÉSEK

Endrőd—Gyomai Takarékpénztár R. T. Endrőd

Fiókinézet: Gyoma. Telefon: Endrőd 2. Folyósít rövidlejáratú mezőgazdasági kölcsönöket. **Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal mellett.** Foglalkozik a banküzlet minden ágával, szelvénybevételek, arany- és ezüstpénzek, valamint külföldi pénz nemek bevételekkel a mindenkori legmagasabb árfolyamon. Mindennemű felvilágosítással és utbaigazítással díjtalanul áll rendelkezésre az Igazgatóság

TÜZ és villámcsapás, betörés ellen legelőnyösebben biztosítható a Katolikus Népszövetség Biztosítási Irodája útján. A biztosítási iroda **endrődi** megbizottja felvesz tűzkár elleni biztosítást: lakóházak, gazdasági épületek, valamint ezek berendezése, mezőgazdasági átalány, házbitorok, termények, gépek, áruaktár, állatállomány, egyéb ingó és ingatlan vagyontárgyak biztosítását. Jégkár elleni biztosítást mindennemű terményre. Életbiztosítást, temetkezési költségbiztosítást, gyermek és kiházasítási biztosítást. Gép, autó és traktor biztosítást. Balesetbiztosítást. **Endrődi megbizott: Fülöp János, lakik Selyem utca 28 szám alatt.**

Az Endrőd—Gyomai Takarékpénztár Rt. mindenféle gabonaműt magas piaci áron vásárol.

A szeretet ünnepén igari örömet az ad, ha adhatunk. — Vásároljon! — Összes textilárak, — cipő — szőnyeg rendkívül alacsony áron, divatos, gazdag választékban kapható. **Kovacsécs Milenkó-nál.** Bp. IV. Petőfi S. u. 3 sz.

Endrődön **Kossuth u. 10 sz. ház**, valamint a Nagyperes-dűlőben **nyolc kős hold föld** kedvező fizetési feltételek mellett **olcsón eladó.** Érdeklődni lehet Békéscsabán, a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál.

A Katolikus Népszövetség Temetkezési Segítőpénztára

utján mindenki könnyíthet az elhalálzás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának.

Iratkozzék be tagul

mert ezáltal csekély havi tagsági díj ellenében oly összegű temetési segélyről gondoskodik, amelyből a gyógykezelés, temetés minden kiadása fedezhető. A temetési segélyakciót a nagyváradi egyházmegyei Apostoli Kormányzó ur 1933/1933 sz. alatt jóváhagyta és ajánlja.

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd—Gyomai Takarékpénztár Rt.-nél Endrődön, hol mindennemű felvilágosítással és utbaigazítással díjtalanul szolgálnak.

Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén.

Orvosi vizsgálat nincsen! Legkisebb havi díj 50 fillér.

A Ker. Fogyasztási Szövetkezetben kitünő cserép és téglá kapható.

Az endrődi téglagyár eladó vagy haszonbérbe kiadó. Érdeklődni lehet a tulajdonosoknál Gyomán.

„Az Egyházmegyei Hatóság 1288/1934. számú engedélyével.”

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

Stefán Béla.

Nyomatatta a „Hungária” könyvnyomda vállalat, Gyomán.

Felelős üzemvezető: **Teket Sándor.**